

Školní vzdělávací program pro školní družiny

**At' je léto nebo zima,
v družině je vždycky prima**

1. Identifikační údaje

Základní škola a Mateřská škola Třebařov, okres Svitavy

Adresa školy: Třebařov 82, 569 33

REDIZO 650047753

IČO 75019094

Jméno ředitele: Mgr. Petr Šrol

Kontakty: tel. 461324118

reditel@zstrebarov.cz

www.zstrebarov.cz

Zřizovatel: Obec Třebařov
Třebařov 44, 569 33
IČO 00277517
obec.trebarov@tiscali.cz
tel. 461324120

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Razítko školy:

Podpis ředitele:

2. Charakteristika

Úkolem je prostřednictvím volnočasových aktivit zapojit děti do všech činností. Cílem je, aby spolupracovaly a tím vytvářely dobrou náladu v kolektivu. ŠD je zaměřena na estetické, pracovní a sebeobslužné činnosti. Školní družina není pokračováním školního vyučování, pedagogická práce vnímá svá specifika a výrazně se odlišuje od běžné vzdělávací praxe. Zabezpečuje odpočinek, rekreaci i zájmové činnosti.

3. Cíle vzdělávání

Naplňování cílů se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Žákům umožňujeme odpočinek i přípravu na vyučování.

Hlavní cíle:

- rozvíjet osobnost žáka, jeho učení a poznávání
- získávat osobní samostatnost
- osvojovat si hodnoty, na kterých je založena naše společnost
- osvojovat u žáků zásady slušného chování
- učit žáky komunikovat a spolupracovat
- učit žáky ohleduplnosti, toleranci a úctě k jiným lidem
- podněcovat žáky k tvořivosti, logickému myšlení a k řešení problémů
- učit žáky poznávat místo, kde žijí
- utvářet v žácích kladný vztah k přírodě, učit je chránit životní prostředí
- vést žáky k ochraně zdraví a k vytváření zdravých životních návyků
- vytvářet žákům podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům

4. Formy vzdělávání

Dobu, kterou žáci pobývají ve školní družině, mohou využívat k rozvíjení svých vlastních zájmů.

Pravidelná činnost - týdenní skladba zaměstnání

Příležitostní akce – soutěže, diskotéky

Spontánní činnost - klidová, po obědě, koncová ŠD

Odpočinková činnost - odstranit únavu, nejčastěji po vyučování nebo před vyučováním (předčítání, námětové hry, klidné zájmové činnosti, stolní hry, sledování pohádky).

Rekreační činnost - zde převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými nebo manuálními prvky. Činnosti mohou být venku, ve skupinách a jsou rušnější.

Zájmové činnosti - rozvíjí osobnost dítěte, poznání a rozvoj pohybových dovedností, dominuje hlavní aktivita dětí, přináší uspokojení a radost.

Příprava na vyučování - je to plnění školních povinností, není však povinná. Může být formou

vypracování písemných domácích úkolů se souhlasem rodičů, dále procvičování učiva formou didaktických her, nebo dalšími poznatky (vycházky, časopisy, knihy, počítače).

5. Obsah vzdělávání

Naše školní družina je součástí základní školy, proto obsah vzdělávání navazuje na vzdělávací oblasti ŠVP naší školy - 1. stupně. V rámci všech vybraných oblastí se zařazují hry a činnosti z různých výchovných složek - výtvarná, hudební, dramatická, tělesná, přírodovědná, didaktická ...

Svémi specifickými prostředky přináší nové podněty a obohacuje poznatky v těchto vzdělávacích oblastech.

Člověk a jeho svět

- seznamování s prostředím školy a jejím okolím
- seznamování a sžívání se s kolektivem dětí
- respektování pravidel vzájemného soužití
- poznávání mezilidských vztahů
- posilování vzájemné úcty - zdravení, poděkování...
- poznávání tradic a zvyků
- prohlubování návyků správného stravování, osobní hygieny, péče o své zdraví
- bezpečné chování při hrách a dalších činnostech

Člověk a příroda

- sledování změn v přírodě v průběhu roku
- pozorování přírody
- poznávání vlastností přírodnin a jiných dostupných materiálů, které žáci využívají při tvoření
- ochrana životního prostředí

Umění a kultura

- nácvik dětských písní, hudebně pohybové hry, poslech, seznámení s hudebními nástroji
- četba, hledání poučení v knihách, dramatizace pohádek, seznamování s pranostikami
- poznávání lidových zvyků a tradic, seznamování s významnými dny roku - Vánoce, masopust, Velikonoce, Den Země, Den matek, ...
- seznamování s různými výtvarnými technikami
- využívání různých materiálů při tvořivých činnostech
- výtvarné vyjádření různých témat

Člověk a jeho zdraví

- pohybové hry v přírodě i v družině, hry v tělocvičně a na školní zahradě i na hřišti, vycházky
- seznámení se zásadami správné výživy a péče o zdraví
- seznámení se zásadami bezpečného chování, první pomoc
- kompenzace sedavých činností během vyučování přiměřeným spontánním pohybem
- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků

Člověk a svět práce

- zpracování různých dostupných materiálů a přírodnin
- zvládání jednotlivých pracovních postupů
- práce se stavebnicemi - konstruování dle návodu i podle své vlastní fantazie

- seznamování s různými obory lidské činnosti - řemesla, zaměstnání

I. čtvrtletí BAREVNÝ PODZIM

Člověk a jeho svět - seznamování s prostředím školy a jejím okolím
- seznamování a sžívání se s kolektivem dětí
- respektování pravidel vzájemného soužití
- osvojování základů společenského chování
- rozvoj komunikativních dovedností
- zvládání základních sebeobslužných činností

Člověk a příroda - sledování změn v přírodě na podzim
- pozorování a určování stromů a keřů na podzim - podle plodů i listů (jehličí)
- poznávání vlastností přírodnin a jiných materiálů, které žáci využívají při tvoření

Umění a kultura - výtvarné vyjádření různými technikami
- četba a dramatizace pohádek
- zpěv a poslech písní
- vyhledávání informací v encyklopediích a na internetu
- seznámení s příslovími a pranostikami
- seznámení s Halloweenem a Dušičkami

Člověk a jeho zdraví - seznámení se zásadami bezpečného chování
- seznámení se zásadami zdravé výživy a péče o zdraví
- osvojení si poznatků o těle
- pohybové hry v přírodě i ve školní družině, míčové hry, vycházky
- pouštění draka

Člověk a svět práce - zpracování různých přírodnin
- zvládání jednoduchých pracovních postupů
- udržování pořádku při práci a úklid pracovního místa

II. čtvrtletí BÍLÁ ZIMA

Člověk a jeho svět - poznávání mezilidských vztahů
- posilování vzájemné úcty
- používání kouzelných slovíček
- upevňování návyků správného stolování

Člověk a příroda - sledování změn v přírodě v zimním období
- seznámení s neznámějšími ptáky, odlétají X neodlétají do teplých krajín
- péče o ptáky v zimě - krmítko na školní zahradě
- pozorování různých skupenství vody

Umění a kultura - seznamování s tradicemi a obyčeji - advent, Mikuláš, vánoční zvyky, sv. Valentýn, masopust, ...

- zpěv a poslech vánočních písní a koled
- využívání různých materiálů při tvoření
- četba pohádek, přednes jednoduché básně
- seznámení s příslovími a pranostikami
- karneval

Člověk a jeho zdraví- seznámení se zásadami bezpečného chování

- péče o zdraví, předcházení úrazům a nemocem, přiměřené oblékání
- hry na sněhu, pohybové a sportovní hry ve školní družině a v tělocvičně, hudebně pohybové hry

Člověk a svět práce - práce s přírodninami a jinými dostupnými materiály

- vánoční tvoření - výzdoba, přáníčka (dárečky),...
- práce se stavebnicemi
- udržování pořádku při práci a úklid

III. čtvrtletí PESTRÉ JARO

Člověk a jeho svět - samostatnost dětí

- dodržování základů společenského chování
- dovednost vyjádřit své prožitky, pocity a dojmy
- bezpečné chování při všech činnostech

Člověk a příroda - sledování změn v přírodě na jaře

- ochrana životního prostředí - Den Země
- pozorování a určování kvetoucích rostlin
- seznámení s volně žijícími zvířaty, hospodářskými zvířaty a jejich mláďaty

Umění a kultura - seznámení s tradicemi - Velikonoce, čarodějnice...

- využití různých materiálů při tvoření - jarní a velikonoční dekorace, čarodějnice
- výtvarné vyjádření různými technikami
- poslech a zpěv písní
- vyhledávání informací v encyklopediích a na internetu

Člověk a jeho zdraví- seznámení se zásadami bezpečného chování na silnici

- tematické vycházky
- rozvoj fyzické zdatnosti
- pohybové, míčové a štafetové hry na školní zahradě a školním hřišti

Člověk a svět práce - zpracování různých odpadových materiálů

- péče o pokojové rostliny
- práce s textílem
- zvládání jednoduchých pracovních postupů

IV. čtvrtletí HORKÉ LÉTO

- Člověk a jeho svět** - seznamování s širším okolím školy
 - vztahy v rodině
 - bezpečné chování při hrách a dalších činnostech
 - bezpečné chování o prázdninách, řešení problémových situací
 - zábavné odpoledne ke Dni dětí
- Člověk a příroda** - sledování změn v přírodě v letním období
 - pozorování a určování léčivých rostlin
 - poznávání vlastností materiálů, které žáci využívají při tvoření
- Umění a kultura** - výtvarné vyjádření různých témat
 - četba dětských časopisů
 - kreslení a malování v přírodě - na chodník...
 - poslech a zpěv písní
 - seznámení s příslovími a pranostikami
- Člověk a jeho zdraví** - seznámení se zásadami bezpečného chování
 - význam ovoce a zeleniny pro zdraví
 - nebezpečí v přírodě
 - sportovní, míčové a pohybové hry na školním hřišti a školní zahradě, vycházky
- Člověk a svět práce** - zpracování různých dostupných materiálů
 - tvorba dárečků (přáníček) ke Dni matek (Dni otců)
 - zvládání jednoduchých pracovních postupů
 - seznamování s různými obory lidské činnosti - řemesla, zaměstnání rodičů

6. Časový plán vzdělávání

Plán je rozdělen do čtyř bloků (čtvrtletí) - Barevný podzim, Bílá zima, Pestré jaro a Horké léto. Obě oddělení školní družiny jsou věkově smíšená, proto je program přizpůsobován věku dětí v oddělení a jejich individuálním možnostem. Výchovně vzdělávací činnost provádíme hravou formou, cílem je spokojené dítě, které vyrůstá v atmosféře důvěry a pochopení pro své zájmy a potřeby. Využíváme také možnosti vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně vzdělávací práce školní družiny.

7. Podmínky přijímání žáků

Do ŠD se děti přijímají zápisním lístkem, na kterém rodiče řádně vyplní všechny údaje (zvláště, kdy a s kým bude dítě ze ŠD odcházet – samo či v doprovodu, kontakt na rodiče). Změny na zápisních lístcích oznámí rodiče vychovatelce písemně s podpisem a datem. Žáci se přijímají od 1. třídy do 5. třídy podle věku do výše kapacity školní družiny.

8. Podmínky průběhu vzdělávání

Provoz družiny je od 11:50 do 16.00 hodin, ranní družina od 6:30 do 8:00 hodin. Po vyučování přechází žáci s vyučujícím na oběd do jídelny a po obědě odcházejí do ŠD. V 15.00 hodin přecházejí žáci z oddělení B do oddělení A, a obě oddělení se spojují.

Odchod ze ŠD se řídí požadavky rodičů, vymezenými na zápisním lístku. Aktuální změna nebo nepřítomnost je doložena písemnou formou. Aby nebyla narušována činnost oddělení ŠD, je pro odchody dětí stanovena tato doba: od 11:50 do 13:00 a po hlavním programu od 14:00 do 16:00. V době od 13:00 do 14:00 děti nemůžou odcházet ze ŠD.

Děti během pobytu ve ŠD navštěvují zájmové kroužky a po skončení se vrací.

9. Ukončování vzdělávání

Žáci jsou do ŠD přijímáni vždy na jeden školní rok. Žáka je možné ze ŠD odhlásit během školního roku (písemná žádost rodičů).

Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

10. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce s rodiči u dětí se zdravotním znevýhodněním. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

Žákům mimořádně nadaným nabízíme další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů. Aktivity jsou organizovány tak, aby byly pestré a neomezovaly šíři ostatního zájmového vzdělávání.

11. Prostorové, materiální, personální a ekonomické podmínky

a) Prostorové a materiální podmínky

Na naší škole máme dvě oddělení ŠD. Žáci 1. a 2. třídy mají umístěnou ŠD ve druhém patře budovy B, kde je prostorná třída vybavená odpovídajícím nábytkem, hrami, stavebnicemi, PC, radiem a ostatními pomůckami.

Druhé oddělení je určeno pro žáky 2., 3., 4. a 5. třídy a nachází se v přízemí budovy B. ŠD je prostorově větší, materiálně dobře vybavena. Je zde televize, společenské hry, stavebnice Lego a PC.

Pro zájmové činnosti a společenské hry žáci využívají plochy na kobercích.

Obě oddělení využívají v prostorách školy tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, počítačovou učebnu, knihovnu, hřiště a přilehlou zahradu s průlezkami. Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek.

b) Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují dvě plně kvalifikované vychovatelky. Odborné zaměření si prohlubují v akreditovaných kurzech i samostudiem. Maximální počet dětí ve ŠD je 50. Oddělení A v druhém patře navštěvuje 20 dětí. Oddělení B, které se nachází v přízemí, navštěvuje 30 dětí.

Vychovatelka je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Vychovatelka probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a vnímat podněty. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí jevy pak přiměřeně oceňuje a chválí.

c) Ekonomické podmínky

Ředitel školy stanovil směrnici příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve ŠD ve výši 80 Kč měsíčně na jednoho žáka (na druhé dítě z rodiny 50%, třetí a další dítě zdarma). Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách po 400,-Kč za období září až prosinec a leden až červen. Výběr peněz provádí vychovatelky školní družiny v součinnosti s hospodářkou školy, pokud jsou rodiče v prodlení s placením, jedná s nimi ředitel školy.

Vybrané peněžní prostředky se použijí na materiální zabezpečení školní družiny.

12. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce školní družiny.

Pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně. Prostředí užívaných prostorů vyhovuje hygienickým normám. Žáci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazu, zvláště při pohybu na schodech a pobytu venku. Žák z ŠD nikdy neodchází bez vědomí vychovatelky. Zdravotní problém či úraz neprodleně nahlásí vychovatelce. Při pobytu v ŠD žáci dbají na bezpečnost svou a svých spolužáků, snaží se vyvarovat konfliktních situací. Všichni žáci jsou poučeni o zásadách bezpečnosti.

Kapacita ŠD A je 20 žáků, družiny B 30 žáků. Při vycházkách je maximální počet žáků na jednu vychovatelku 25, proto je nutné, aby na vycházku šla i další pověřená osoba starší 18 let.